

Etusivu>Oikeudenkäyntimenettely>Siviilioikeudelliset menettely>Minkä valtion tuomioistuin on toimivaltainen?

Minkä valtion tuomioistuin on toimivaltainen?

Irlanti

1 Onko otettava yhteyttä yleiseen siviilituomioistuimeen vai erityistuomioistuimeen (esimerkiksi työtuomioistuimeen)?

Siviilituomioistuimet ovat Irlannissa toimivaltaisia ratkaisemaan yksityishenkilöiden, järjestöjen ja valtion välisiä riita-asioita. Tällaiset riita-asiat voivat koskea esimerkiksi auto-onnettomuudessa syntynyttä vahinkoa tai riidanalaista yritysosastoa. Siviiliasioissa kantaja nostaa vastaajaa vastaan kanteen saadakseen korvauksen vahingosta. Vahinko korvataan yleensä rahasuorituksella.

Alemman oikeusasteen tuomioistuin (District Court), alemman oikeusasteen ylempi tuomioistuin (Circuit Court) ja ylemmän oikeusasteen tuomioistuin (High Court) ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta. Ylin muutoksenhakutuomioistuin (Supreme Court) toimii pelkästään muutoksenhakutuomioistuinta lukuun ottamatta tietyt perustuslain tulkintaan liittyviä asioita. Court of Appeal -tuomioistuin on toimivaltainen ainoastaan muutoksenhakumenettelyssä.

District Court- ja Circuit Court -tuomioistuinta on rajoitettu ja paikallinen toimivalta, eli ne voivat käsitellä ainoastaan asioita, joissa arvo ei ylitä tiettyä kynnysarvoa ja joiden osapuolet asuvat tai niillä on rekisteröity toimipaikka jossakin maantieteellisessä paikassa, tai kun sopimus on tehty tietyssä maantieteellisessä paikassa. District Court -tuomioistuimen päätöksiä koskevat muutoksenhaut käsitellään Circuit Court -tuomioistuimessa, ja sen päätöksiä koskevat muutoksenhaut puolestaan High Court -tuomioistuimessa.

Small Claims Court on osa District Court -tuomioistuinta, ja se käsittelee kuluttajien riita-asioita, joissa vaatimuksen arvo on enintään 2 000 euroa. Tätä menettelyä voidaan soveltaa myös kahden yrityksen välillä.

District Court käsittelee asiat, joihin liittyvien vaatimusten arvo on enintään 15 000 euroa. Circuit Court käsittelee vaatimukset, joiden arvo on enintään 75 000 euroa (henkilövahingoissa enintään 60 000 euroa). Sillä on myös toimivalta perheoikeudellisissa menettelyissä, mukaan lukien avioeroa, asumuseroa ja avioliiton pätemättömäksi julistamista koskevat hakemukset. High Court -tuomioistuin käsittelee vaatimukset, joiden arvo on yli 75 000 euroa (henkilövahingoissa yli 60 000 euroa).

Työoikeudelliset vaatteet käsittelee työsuhteisiin liittyvien asioiden muutoksenhakutuomioistuin (Employment Appeals Tribunal, EAT), joka on riippumaton elin. EAT käsittelee monenlaisia työelämän oikeuksia koskevia riitoja. Joissakin asioissa kumpikin asianosainen voi hakea muutosta Circuit Court -tuomioistuimessa kuuden viikon kuluessa EAT-tuomioistuimen päätöksestä. Jos asiaan ei haeta muutosta Circuit Court -tuomioistuimessa eikä työnantaja täytäntöönpane EAT-tuomioistuimen ratkaisua, työ-, yritys- ja innovointiministeri voi nostaa työntekijän puolesta kanteen Circuit Court -tuomioistuimessa. Molemmat asianosaiset voivat hakea EAT-tuomioistuimen päätökseen muutosta High Court -tuomioistuimessa, mutta vain oikeudellisen seikan osalta. Vuonna 2004 perustettu kauppatuomioistuin (Commercial Court) on High Court -tuomioistuimen erityisjaosto. Sen toimintaa säännellään erityisesti ylemmän oikeusasteen tuomioistuinten oikeudenkäyntisääntöjen (Rules of the Superior Courts) määräyksessä 63A. Se käsittelee kauppaoikeudellisia riita-asioita, joissa vaatimuksen arvo on vähintään miljoona euroa, aineettomia oikeuksia koskevia riita-asioita sekä sääntelypäätösten laillisuusvalvontaa koskevia kanteita ja muutoksenhakuja. Kauppatuomioistuin käsittelee myös muita asioita, jotka tuomari katsoo aiheellisiksi. Yksittäistä kauppaoikeudellista asiaa ei oteta automaattisesti kauppatuomioistuimen käsittelyyn, vaan se on tuomarin harkintavallassa. Kauppatuomioistuin käyttää yksityiskohtaista asianhallintajärjestelmää, jonka tarkoituksena on sujuvoittaa oikeudenkäynnin valmistelua, välttää tarpeettomat kustannukset, estää käsittelyn viivyttäminen ja varmistaa tietojen asianmukainen ilmaiseminen ennen oikeudenkäyntiä.

2 Jos yleinen tuomioistuin on toimivaltainen (ts. asian käsittely kuuluu tällaiselle tuomioistuimelle), miten saan selville, mihin tuomioistuimeen minun on otettava yhteyttä?

2.1 Onko olemassa alempia ja ylempiä yleisiä siviilituomioistuinta (esim. kärjäoikeus ja hovioikeus)? Jos on, mikä tuomioistuin on toimivaltainen minun asiassani?

Toimivaltainen tuomioistuin, jossa kanteen voidaan nostaa ensimmäisessä oikeusasteessa, määritetään asian luonteen (sopimus, vahingonkorvausvaatimus jne.) ja arvon perusteella (ks. edellä).

District Court -tuomioistuinten osalta maa on jaettu 24 tuomiopiiriin, joihin kuhunkin on nimitetty yksi tai useampi pysyvä tuomari. Maan kahteen suurimpaan kaupunkiin (Dublin ja Cork) on jouduttu nimeämään pysyvästi useita tuomareita käsiteltävien asioiden suuren määrän vuoksi. Irlannissa on kahdeksan tuomiopiiriä, joissa kussakin on Circuit Court -tuomioistuin. Kuhunkin tuomiopiiriin on nimitetty yksi Circuit Court -tuomioistuimen tuomari. Poikkeuksen muodostavat Dublinin ja Corkin tuomiopiirit, joissa on enemmän tuomareita käsiteltävien asioiden suuren määrän vuoksi. Dublinissa toimiva High Court -tuomioistuin käsittelee alkuperäisiä kanteita. Se käsittelee myös useissa maakunnissa tietyinä aikoina vuodesta henkilövahinkoihin ja kuolemaan johtaneisiin vammoihin liittyviä asioita. Lisäksi High Court käsittelee maakunnissa muutoksenhakuja Circuit Court -tuomioistuinten antamiin tuomioihin siviili- ja perheoikeudellisissa asioissa.

District Court -tuomioistuimella on toimivalta käsitellä asioita, jotka koskevat sopimuksia, tiettytyyppisiä vahingonkorvausvaatimuksia, osamaksu- ja luottomyyntisopimuksia, vuokrasopimuksia (esim. häätö vuokranmaksun laiminlyönnin vuoksi) ja tavaroiden laitonta haltuunottoa, kun vaatimuksen arvo on enintään 15 000 euroa. District Court -tuomioistuimella on toimivalta myös asioissa, jotka koskevat kaikkien muiden tuomioistuinten antamien tuomioiden täytäntöönpanoa velka-asioissa, lupien myöntämisessä päihdyttävien juomien myymistä varten sekä lasten huoltajuutta ja elatusapua koskevilla asioilla. Circuit Court -tuomioistuimella on toimivalta sopimus- ja vahingonkorvausasioissa, perimysasioissa, kuolinpesän hallintoa koskevilla kanteissa, oikeudenmukaista kohtelua koskevilla kanteissa, häätökanteissa ja uusia vuokrasopimuksia koskevilla riita-asioissa sekä osamaksu- ja luottomyyntisopimuksiin perustuvissa kanteissa, kun vaatimuksen arvo on enintään 75 000 euroa (henkilövahingoissa 60 000 euroa). Circuit Court -tuomioistuimella on toimivalta perheoikeudellisissa menettelyissä (kuten asumusero, avioliiton pätemättömäksi julistaminen ja District Court -tuomioistuimen tuomioita koskevat muutoksenhaut). Circuit Court -tuomioistuimessa voi myös hakea muutosta välimiesten päätöksiin maanvuokriin liittyvissä riita-asioissa vuokranantajan ja vuokralaisen suhteita koskevan lainsäädännön mukaisesti.

Circuit Court -tuomioistuimessa riita-asioiden ratkaisukokoonpanossa on yksi tuomari ilman valamiehistöä. Muutoksenhakukanteet, jotka koskevat District Court -tuomioistuimen tuomioita, otetaan uudelleenkäsiteltäviin. Circuit Court -tuomioistuimen päätös on lopullinen, eikä siihen voida hakea muutosta.

High Court -tuomioistuimella on perustuslain nojalla ensimmäisenä oikeusasteena täysi toimivalta asioissa, jotka liittyvät tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin. Tämä tarkoittaa sitä, että High Court -tuomioistuin on toimivaltainen käsittelemään kaikki siviilioikeudelliset asiat, joissa vastaajan kotipaikka on kyseisessä maassa, väitetty sopimus tehtiin kyseisessä maassa, väitetty vahinko aiheutettiin kyseisessä maassa tai oikeudenkäynnin kohteena oleva kiinteä omaisuus on kyseisen maan alueella. High Court -tuomioistuin käsittelee Circuit Court -tuomioistuimen tuomioita koskevat muutoksenhaut ja valvoo District

Court -tuomioistuimen ja muiden alempien tuomioistuinten toimintaa. High Court -tuomioistuimen tuomioita koskevat muutoksenhaut käsittelee muutoksenhakutuomioistuin (Court of Appeal) tai ylin muutoksenhakutuomioistuin (Supreme Court), jos viimeksi mainittu katsoo, että asialla on yleistä merkitystä tai oikeuden toteutuminen edellyttää sitä. Court of Appeal -tuomioistuimen tuomioihin voidaan hakea muutosta Supreme Court -tuomioistuimessa, jos viimeksi mainittu katsoo, että asialla on yleistä merkitystä tai oikeuden toteutuminen edellyttää sitä. Muutoksenhaku ei johda asian uudelleenkäsitteilyyn, vaan päätös perustuu ensimmäisen oikeusasteen käsittelyn aineistoon ja oikeudellisiin perusteluihin.

2.2 Alueellinen toimivalta (Onko kaupungin A vai B tuomioistuin toimivaltainen minun asiassani?)

2.2.1 Alueellisen toimivaltaisuuden pääsääntö

Tuomiopiiri, jossa siviilikanne nostetaan, määritetään sen mukaan millä paikkakunnalla vastaaja tai yksi vastaajista pääsääntöisesti asuu tai harjoittaa ammattia tai liiketoimintaa. Useimmissa sopimusasioissa tuomiopiiri määräytyy sen mukaan, missä sopimus väitetään tehdyksi. Vahingonkorvausasiat taas käsitellään siellä, missä vahingon väitetään tapahtuneen, ja perheoikeudelliset asiat siellä, missä hakija asuu. Asiat, jotka liittyvät kiinteän omaisuuden vuokraamiseen tai omistusoikeuteen, käsitellään riidan kohteena olevan kiinteistön tai rakennuksen sijaintipaikkakunnan tuomioistuimessa.

2.2.2 Poikkeuksia pääsäännöstä

2.2.2.1 Missä tapauksissa voin valita vastaajan asuinpaikan tuomioistuimen (pääsäännön mukaan määräytyvä tuomioistuin) ja jonkun muun tuomioistuimen välillä?

Ei sovelleta.

2.2.2.2 Missä tapauksissa minun on valittava muu kuin vastaajan asuinpaikan (pääsäännön mukaan määräytyvä) tuomioistuin?

Ei sovelleta.

2.2.2.3 Voivatko asianosaiset valita tuomioistuimen, joka normaalisti ei olisi toimivaltainen?

Ei sovelleta.

3 Silloin kun erityistuomioistuimet ovat toimivaltaisia, miten saan selville, mihin tuomioistuimeen minun pitää ottaa yhteyttä?

[Irlannin tuomioistuinlaitoksen verkkosivuilla](#) annetaan kattavat tiedot maan tuomioistuinjärjestelmästä. Tuomioistuimia esitellään myös kirjassessa *Explaining the Court*. Lisätietoja antaa Citizens Information Board. Se on lakisääteinen elin, jonka tiedotus- ja neuvontapalvelujen piiriin kuuluu laaja kirjo julkisia ja sosiaalialan palveluja. Käytössä on myös verkkosivusto, puhelinpalvelu ja lukuisia asiointipisteitä eri puolilla maata.

Linkkejä

[Courts Service - Ireland](#)

<http://www.citizensinformation.ie/>

Päivitetty viimeksi: 12/04/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.